

Старовір В.С.

студент;

Богацька Н.М.

кандидат економічних наук, доцент,

Вінницький торговельно-економічний інститут

Державного торговельного-економічного університету

СУТНІСТЬ ДОХОДІВ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Будь-яка компанія або організація, незалежно від форми власності (приватна або державна), при здійсненні своєї діяльності отримує певний дохід. В умовах ринкових відносин доходи підприємств і організацій мають безпосереднє відношення до бюджетної системи.

Зараз в умовах війни в Україні багато торговельних підприємств припинили свою діяльність через руйнування, неможливість завозити товар. Дані організації не отримують доходи, а значить збанкрутують, якщо не будуть працювати.

Як бачимо доходи торговельного підприємства відіграють важливу роль для життєдіяльності організації.

Однак, в сучасній науковій літературі існують різні думки щодо трактування сутності доходів, що зумовлює виникнення суперечностей та неоднозначності у висвітленні цієї економічної категорії.

Це спонукає до дослідження доходів торговельного підприємства як одного з основних показників діяльності та пояснює важливість їх класифікації з урахуванням особливостей роботи підприємства.

Проблемою дослідження доходів підприємства займався багато науковців. Серед них, ми можемо виокремити наступних: Білуха М. Т., Бутинець Ф. Ф., Валуєв Б. І., Голов С. Ф., Ткаченко Н. М. та інші [1].

Незважаючи на велику кількість досліджень, тема доходів підприємства залишається актуальною та потребує детального висвітлення.

Мета буд якого підприємства-отримання доходу. Для того щоб це зробити, компанія повинна розуміти, звідки береться дохід і куди йдуть витрати. Знання джерел доходу і видів витрат дозволить підприємству успішно управляти ними, а значить, воно зможе

отримувати прибуток. Компанії та підприємства в різних областях є частиною загальної економіки. Активні і прибуткові компанії підвищують економічну активність і вносять свій внесок у розвиток національної економіки. Великі компанії стають мостами між країнами і державами [2, с. 342].

Будь-яке підприємство повинно мати систему обліку, управління і планування витрат і ресурсів для фінансування своєї діяльності. Системи будуються на основі доходів і витрат.

Економісти різних часів досліджували економічну категорію «доходи», вивчали джерела їх виникнення та шляхи збільшення.

Меркантилісти багатство країни ототожнювали із золотом і сріблом, які отримувались у результаті здійснення зовнішньої торгівлі [3, с. 39].

А. Сміт стверджував, що капітал людини – це частина її майна, використовуючи яку, вона розраховує мати дохід, а збільшуючи власні доходи, вона збільшує і дохід країни, що відповідно сприяє збільшенню суспільного доходу держави.

Доходами організації визнається збільшення економічних вигод в результаті надходження активів (грошових коштів, іншого майна) і (або) погашення зобов'язань, що призводять до збільшення капіталу цієї організації, за винятком вкладів учасників (власників майна) [4, с. 15]. Доходи відображаються у звітах про прибуток і в залежності від їх характеру, умов здійснення і напрямків діяльності організації поділяють на кілька видів: доходи від звичайних видів діяльності, інші доходи.

Доходи від продажу товару і продукції, від надання роботи і послуги, називаються доходами від звичайного виду діяльності, вони займають основну частину в сумі всіх доходів. Головна умова існування підприємства-це вчасне надходження виручки. Пояснюється це тим, що в ході виробничо-господарської діяльності виникають витрати, а виручка їх відшкодовує, таким чином відбувається кругообіг комерційних засобів [5].

Основа життєдіяльності будь-якого підприємства і галузі – створена в них додана вартість, яка відшкодовує споживані в них ресурси та інші витрати, формує прибуток, витяг якої виступає довготривалим завданням діяльності кожного підприємства. Величина доданої вартості впливає на масштаб розширення відтворення підприємства,

відрахування ним коштів до бюджетів місцевого та державного рівня. Прибуток і додана вартість – це складові елементи більш загальних результатів господарської діяльності, а реалізація товарів часто є метою і мотивом їх діяльності [5].

Рівень доходів підприємства – один з результатів здійснення його господарської діяльності, вони виступають в якості фінансової основи його діяльності. Економічну сутність доходів фірми можна описати через такі основні завдання, реалізацію яких забезпечують доходи: відшкодування витрат обігу, обумовлені його господарською діяльністю [6, с. 274].

Це завдання забезпечує досягнення самоокупності поточної діяльності підприємства. Виплата різних податкових платежів, які забезпечують формування місцевого та державного бюджетів, а також позабюджетних фондів. Це завдання дозволяє виконувати фінансові зобов'язання фірми перед державою.

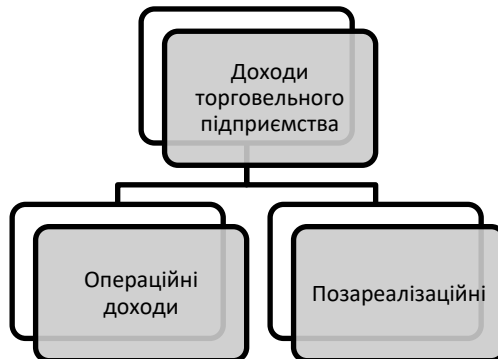

Рис. 1. Доходи торговельного підприємства

Формування прибутку, який розподіляється до фондів розвитку виробництва, додаткового стимулювання співробітників, соціальних виплат і резервний фонд. Ця сприяє самофінансуванню розвитку підприємства в майбутніх періодах [6, с. 328].

Вимоги самостійності, самоокупності і самофінансування мають на увазі, що доходи підприємства перевищують витрати, які необхідні для виконання ним своїх завдань.

Іншими словами, доходи – це вихідна передумова конкурентоспроможного функціонування сучасного підприємства [4, с. 16].

Щоб визначити джерела доходу для торговельного підприємства, всі види діяльності повинні бути розділені на: основна і операційна діяльність (продаж товарів і послуг, фінансова діяльність (отримання кредитів та надання їх іншим підприємствам; участь підприємств у діяльності інших компаній; операції підприємства на фінансових ринках, різниця в обмінних курсах тощо); надзвичайні статті (операції, які не є звичайними для діяльності підприємства).

Підсумовуючи викладений матеріал, запропоновано уточнене визначення доходів: доходи – це збільшення економічних вигод унаслідок надходження активів і/або збільшення їх вартості та зменшення зобов'язань, що призводять до зростання власного капіталу (за винятком внесків учасників) внаслідок здійснення певного виду діяльності й отриманих конкурентних переваг у результаті прийняття ефективних управлінських рішень.

На нашу думку, тема доходів торговельного підприємства залишається актуальною та потребує подальшого вивчення.

Список використаних джерел:

1. Біла О. Г. Фінанси підприємств : навч. посіб. Львів : Магнолія. 2006, 2008. 383 с.
2. Бойчик І. М. Економіка підприємства : навч. посіб. Київ : Атіка, 2002. С. 340–348.
3. Гура Н. О. Облік видів економічної діяльності : підручник. Київ : Центр навчальної літератури, 2010. 320 с.
4. Богацька Н.М., Галюк О.В. Фінансовий стан підприємства та шляхи його покращення в бізнес-процесах підприємства. *Молодий вчений*. 2013. № 2. С. 12–16.
5. Камінська Т.Г. Взаємозв'язок доходів і витрат як категорій оціночних характеристик руху капіталу в обліку. *Науковий вісник НУБіП України: зб. наук. праць*. 2010. Вип. 154, ч. 3. URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/nvnau/2010_154_3/10ktg.pdf
6. Лень В.С., Гливенко В.В. Бухгалтерський облік у галузях економіки : підручник. Чернівці : ЧДТУ, 2013. 451 с.